VŠĮ KAUNO REGIONO ATLIEKŲ TVARKYMO CENTRAS
Pramonės pr.4A, LT-51329 Kaunas, Lietuva, tel./faks.: +370 37 311 267
tel. +370 37 490 735, el. p. info@kaunoratc.lt, www.kaunoratc.lt
Kauno RATC

PRANEŠIMAS
DĖL ATLIEKŲ PRIĖMIMO IR APDOROJIMO KAUNO REGIONINIUOSE SĄVARTYNUOSE, MECHANINIO BIOLOGINIO APDOROJIMO IR MECHANINIO ATLIEKŲ RŪŠIAVIMO ĮRENGINIUOSE, ŽALIŲJŲ ATLIEKŲ KOMPOSTAVIMO AIKŠTELĖSE, DIDELIŲ GABARITŲ IR KITŲ ATLIEKŲ SURINKIMO AIKŠTELĖSE MOKESČIO TVIRTINIMO

2019-11-22

Šiuo metu už atliekų tvarkymą Kauno regione yra taikomi 2017 m. lapkričio 27 d. Visuotinio dalininkų susirinkimo sprendimu Nr. D17-2-1 patvirtinti atliekų tvarkymo mokesčio tarifai (toliau – ATM), paskaičiuoti 2018-2019 metams.

Per 2018-2019 m. įvyko nemažai pokyčių, todėl ATM tarifus reikia tikslinti ir tam buvo pirktos ekspertų paslaugos parengimui. ATM skaičiavimai buvo atliekami atsižvelgiant į pagrindinius atliekų tvarkymo principus nustatančius teisės aktus, pagrindinius strateginius atliekų tvarkymo uždavinius, ženkliai išaugusias atliekų tvarkymo paslaugų kainas bei eilę kitų faktorių (smulkiau pridedamoje prezentacijoje).

Pagrindiniai strateginiai atliekų tvarkymo uždaviniai:

- iki 2020 metų ne mažiau kaip **65 proc. komunalinių atliekų turi būti perdirbtos ar kitaip panaudotos;**
- iki 2020 metų mažiausiai **50 %** (vertinant pagal atliekų kiekį) **komunalinių atliekų sraute esančių popieriaus ir kartono, metalų, plastikų ir stiklo atliekų būtų paruošiamos naudoti pakartotinai ir perdirbti.**

Skaičiavimo modelis suformuotas taip, kad komunalinių atliekų (toliau – KA) kiekiai būtų prognozuojami konservatyviai, t.y. laikantis nuostatos, kad nustatytos užduotys bus pasiektos minimaliai. Laikantis šios prielaidos ir remiantis esama situacija, suformuota KA pirminio rūšiavimo prognozė. Vertinant šalinamų atliekų kiekius, taip pat įvertintas gamybinių (ūkinėje veikloje susidarančių) atliekų kiekis bei atliekos, į šalinimo įrenginius patenkančios iš atliekų priėmimo aikštelių.

Vertinant Kauno RATC sąnaudas iki 2022 m., darytos šios prielaidos:

	Matavimo vnt.	2019	2020	2021	2022
Makroekonominės prielaidos					
Vidutinis DU pokytis	%	8,04	6,43	5,83	5,50
Metinė infliacija	%	2,40	2,30	2,10	2,00

Kitos prielaidos					
	Matavimo vnt.	2019	2020	2021	2022
Taršos mokestis už atliekų šalinimą sąvartyne	Eur/t	5,00	27,51	27,51	27,51
Taršos mokestis už asbesto turinčių atliekų šalinimą	Eur/t	24,62	30,41	30,41	30,41
Atliekų priėmimo į deginimo įrenginius kaina	Eur/t	28,00	35,00	35,00	35,00
Vienos tonos atliekų transportavimo į deginimo įrenginius kaina	Eur/t	13,22	1,68	1,72	1,75

Pagrindinės skaičiavimų prielaidos *(žr. skaidrė Nr. 16):*
Į skaičiavimus įtraukiamos nuosavo kapitalo (ilgalaikio turto) nusidėvėjimo sąnaudos, kurios vertinant 2018-2019 m. ATM vertinamos nebuvo;

- Vertinant paskolų poveikį į sąnaudas traukiamos tik paskolų palūkanos (2018-2019 m. buvo įvertintos paskolos grąžinimo įmokos);
- Vertintas šių paskolų poveikis:
  - Danske Bank paskola – 2.100.000 Eur;
  - Danske Bank paskola – 2.830.000 Eur;
  - Nauja paskola skirta valymo įrenginių statybai – 1.000.000 Eur (Terminas: 10 m., Palūkanos: 2,7 %).
- Didžiausią įtaką augančioms sąnaudoms sudaro surenkamas mokestis už aplinkos teršimą sąvartynuose šalinamomis atliekomis (žr. į prielaidas);
- Sąvartynų ir atliekų priėmimo aikštelių eksploatavimo sąnaudos priklausys nuo pristatomų atliekų kiekių.
- Atliekų priėmimo aikštelių išlaikymo sąnaudos auga dėl didėjančio atliekų kiekio, atvežamo į aikšteles bei augančių atliekų tvarkymo įkainių (ypatingai didžiųjų atliekų).

MBA/MAR eksploatavimo sąnaudų prognozavimo pagrindinės prielaidos *(žr. skaidrė Nr. 20):*
- MBA/ MAR eksploatavimo sąnaudos priskiriamos tik KA;
- Mobilios technikos (krautuvų) nuomos ir šios technikos kuro išlaidos grindžiamos sudarytų sutarčių su tiekėjais vertėmis (įkainiai kasmet auga);
- Atliekų ir komposto transportavimo į sąvartyną sąnaudos mažės dėl mažėjančio pervežamo atliekų kiekio;

- Nenumatytos išlaidos sudarys 10 % nuo visų įrangos eksploatavimo, medžiagų ir ūkinių išlaidų, atsižvelgiant į faktiškai patirtas nenumatytas išlaidas;
- Atliekų deginimo sąnaudos augs dėl 7 Eur/t išaugusio deginimo įkainio (žr. į aukščiau pateiktas prielaidas);
- Atliekų transportavimo į deginimo įrenginius kaina sumažės dėl sumažėjusio atstumo iki deginimo įrenginių.
- Kitų sąnaudų pokyčiai priklauso nuo susidarančių atliekų kiekių ir infliacijos įtakos.

Komunalinių atliekų tvarkymo sistemos sąnaudos (išskyrus gamybinių) *(žr. skaidrė Nr. 24)*:

	Matavimo vnt.	2018	2019	2020	2021	2022
KA tvarkymo sistemos administravimo ir eksploatavimo sąnaudos	Eur	2.720.523	3.721.508	3.534.880	2.979.727	3.097.956
Taršos mokesčio sąnaudos	Eur	463.115	466.563	979.022	630.215	664.987
MBA/MAR įrenginių eksploatavimo sąnaudos iš viso	Eur	4.242.595	5.122.727	6.641.945	7.014.668	7.062.137
Komunalinių atliekų tvarkymo sistemos sąnaudos iš viso	**Eur**	**7.426.233**	**9.310.798**	**11.155.847**	**10.624.609**	**10.825.080**

Komunalinių ir gamybinių atliekų tvarkymo sąnaudos *(žr. skaidrė Nr. 26)*:

	Matavimo vnt.	2018	2019	2020	2021	2022
Atliekų tvarkymo sąnaudos iš viso	**Eur**	**8.010.077**	**10.098.981**	**12.859.487**	**12.318.342**	**12.534.850**
Iš jų komunalinėms atliekoms priskiriamos sąnaudos	Eur	7.426.233	9.310.798	11.155.847	10.624.609	10.825.080
Iš jų gamybinėms atliekoms priskiriamos sąnaudos	Eur	583.844	788.183	1.703.641	1.693.732	1.709.770

Būtinosios komunalinių atliekų tvarkymo veiklos sąnaudos:

	Matavimo vnt.	2018	2019	2020	2021	2022
KA tvarkymui priskiriamos sąnaudos *(skaidrė Nr. 24)*	Eur	7.426.233	9.310.798	11.155.847	10.624.609	10.825.080
Gamybinių ir kt. atliekų tvarkymo veiklos rezultatas (pelnas) *(skaidrė Nr. 28)*	Eur	2.757.596	2.520.265	1.946.025	1.910.492	1.867.609
Būtinosios KA tvarkymo veiklos sąnaudos *(1 eilutė – 2*	**Eur**	**4.668.637**	**6.790.534**	**9.209.821**	**8.714.117**	**8.957.471**

eilutė)						

<u>Komunalinių atliekų tvarkymo mokesčio nustatymas:</u>

	Matavimo vnt.	2019	2020	2021	2022
Būtinosios KA tvarkymo veiklos sąnaudos *(skaidrė Nr. 29)*	Eur	6.790.534	9.209.821	8.714.117	8.957.471
KA kiekis patenkantis į apdorojimo/ šalinimo įrenginius	tonos	136.037	124.769	118.817	112.328
ATM komunalinėms atliekoms *(1 eilutė padalinta iš 2 eilutės)*	**Eur/t**	49,92	73,81	73,34	79,74
ATM komunalinėms atliekoms 2020-2021 m. *(2 metų vidurkis)*	**Eur/t**	-	73,58		-
ATM komunalinėms atliekoms 2020-2022 m. *(3 metų vidurkis)*	**Eur/t**	-	75,53		

Atsižvelgiant į visas aukščiau pateiktas išlaidų prognozavimo prielaidas bei planuojamus atliekų kiekius, apskaičiuoti ATM tarifai, kurie nustatomi skirtingi pagrindinėms atliekų grupėms.

Remiantis galiojančiomis rinkos kainomis (*žr. skaidrė Nr. 27*), siūloma **<u>gamybinių atliekų (be asbesto)</u> priėmimo į šalinimo įrenginius kaina (juridiniams ir fiziniams asmenims) – 80,00 Eur/t** bei **<u>asbesto turinčių atliekų</u> priėmimo kaina – 100,00 Eur/t**.

Siekiant, kad komunalinių atliekų tvarkymo kaina kiekvienais metais nesikeistų, ATM tikslinga nustatyti ilgesniam nei 1 m. laikotarpiui.

Vidutinis komunalinių atliekų ATM dydis 2020-2021 m.	**73,58 Eur/t**

Kauno regiono žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelėse **<u>žaliųjų atliekų</u>** priėmimo ir apdorojimo mokesčiai nesikeičia ir lieka sekantys:

- **fiziniams asmenims**, daugiabučių namų ir sodininkų bendrijoms - **nemokamai**;
- **juridiniams asmenims** (išskyrus daugiabučių namų ir sodininkų bendrijas) – **47,48** Eur (be PVM) už 1 toną.

Vertinant ATM tarifų dydžius, akcentuotinas „visų sąnaudų padengimo“ principas, reikalaujantis, kad mokėjimai už komunalinių atliekų tvarkymą turi padengti visas tiesiogines ir netiesiogines atliekų tvarkymo sąnaudas. Įstaigai siekiant užtikrinti regioninės atliekų tvarkymo sistemos funkcionavimą – įdiegtos infrastruktūros tinkamą eksploataciją, atliekų tvarkymą, turi būti padengiamos įstaigos patiriamos būtinosios su komunalinių atliekų tvarkymu susijusios sąnaudos. Taigi, ATM tarifai apskaičiuoti tokio dydžio, kad surinktos lėšos dengtų suplanuotas atliekų tvarkymo sistemos sąnaudas: didelių gabaritų atliekų surinkimo ir transportavimo, sąvartynų eksploatavimo, senų sąvartynų uždarymo, rekultivavimo ir priežiūros po uždarymo, kitos atliekų tvarkymo infrastruktūros eksploatavimo ir plėtros, atliekų tvarkymo sistemos administravimo bei kitas su atliekų tvarkymu susijusias išlaidas.

Remiantis ekspertų atlikta sąnaudų atliekų tvarkymo sistemai analize ir skaičiavimais, pagrindinės atliekų tvarkymo sistemos sąnaudų sudedamosios dalys ir jų procentinė išraiška yra sekanti:

Sąnaudų pavadinimas	**2020 -2021 m.**
Atliekų (komunalinių ir gamybinių) tvarkymo sistemos administravimo/eksploatavimo sąnaudos (be MBA ir MAR)	30,09 %
MBA ir MAR eksploatavimo sąnaudos	54,24 %
Taršos mokesčio sąnaudos*	15,67 %
Iš viso:	100 %

*surenkamas mokestis už aplinkos teršimą sąvartynuose šalinamomis atliekomis pervedamas į valstybės biudžetą.

Prašome pritarti pateiktam sprendimo projektui „Dėl atliekų priėmimo ir apdorojimo Kauno regioniniuose sąvartynuose, mechaninio biologinio apdorojimo ir mechaninio atliekų rūšiavimo įrenginiuose, žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelėse, didelių gabaritų ir kitų atliekų surinkimo aikštelėse mokesčio tvirtinimo“.

Direktorė Ingrida Valavičienė